

Tredje roten, tomt 33

Kvarteret Stadsmäklaren

Femte roten 1637–57v

Kyrkogatan 11

Första roten 1657h–70

David Beck skomakare

Om den förste kände ägaren till denna tomt skomakaren *David Becks* tidigare historia har berättats i 3.32. Han omtalas från 1648 och köpte 1662 två tomter, som 1673 omtalas vara sålda till burggreven Israel Norfelt (se 2.127–128). Han ägde fler tomter än så, ty våren 1673 protesterade hans många kreditorer mot att han hade sålt hus och gård till Robert Clerck. Trots försäljningarna av hus och tomter till burggreven Norfeldt och Robert Clerck (1673) står David Beck fortfarande skriven i 1676–77 års längd över hus och tomter liksom 1681 (mellan Jacob von Akern och Måns lädertogare) för en hel tomt, tydligen här 3.33.

Den 13.5.1673 begärdes *Christoffer skomakare* till ny medhjälpare till *brandmästaren Roluf Lambertsson* i David Becks ställe, eftersom denne var gammal och varken kunde läsa eller skriva.

Av någon anledning uppkallades och tilltalades David Beck för rätten den 2.5.1676. David Bäck var starkt skuldsatt, när han omkring 1683–84 avled: som hans kreditorer nämns den 22.4.1684 *Johan von Minden, Lorentz skomakare, Albert von Akern, rådmann Franz Kock*

Trulls Torstenssons änka och skomakarelådan.

Den 12.2.1684 omtalades *Jacob von Akern* (bosatt redan 1681 – som hyresgäst? – som granne till David Beck) ha köpt David Bäckes (efterlämnade) hus och uppmanades därför lämna pengar i rätten. Den 14 februari lovade Jacob von Akern förse David Bäckes änka med nödtorftigt hus, så länge hon levde och lämna pengar så fort köpekontraktet underskrivits. Jacob von Akern står i tjänstehjonslängden 1683 ungefär 3.33 med dräng och två pigor (mellan Hans Jacob Halbmeijer 3.31m och guldarbetaren Straub, som hittills har okänd adress).

Det är obekant, hur det kom sig, att i tomtöreslängden 1696 står Hemming tenngjutares änka. *Tenngjutaren Hemming Joensson Gaddenfelt* (se 4.41) hade enligt resolutionsboken den 30.10.1682 just avlidit, varför hans änka, som var av ringa medel fick reducerad kontribution. Efter mannens död sålde hon två halva tomter, den ena den 31.8.1686 till buntmakare Johan Eriksson, den andra till fältskären Niclas Wulf. Antagligen flyttade hon hit då och bör vara identisk med den *Anna Sigfridsdotter*, som den 1.7.1697 (AIIbb:4) pantsatte en tomt under Ekeskogen mellan sal Robert Clercks hus i öster och Måns lädertogares hus i väster. Hon avled samma år pantsättningen ägde rum och tomten såldes då till *handlanden Didrik Peltzers änka*, som 6.10.1698 pantsatte hus och gård under ekeskogen.

Fänrik Johan Sigfridsson skrev den 20.2.1699 angående ”min sal systems (Anna Sigfridsdotters) hus och gårds inbördande den Madame Peltzer sig tillhandlat”. Han lämnade den ”Madame Catharina Cornelia Peltzer och hennes arvingar fri och oklandrat att disponera”. Didrik Peltzers änka Cornelia Catharina fick stolrum i Gustavi kyrka på södra läktaren 6 den 13.9.1718. Hon var

dotter till *skepparen Cornelius Johansson* (se 9.21n) och rätta namnformen bör vara *Catharina Corneliidotter*. (En Catharina Corneliidotter hustru till Jacob Pronck begravdes Chr 23.4.1725, en annan med samma namn änka efter *Jonas Asp* den 5.5.1732) Om Didrik Peltzer: se 4.35s, kv. Domprosten. Didrich Peltzer, som var född 1642, avled 1692 (begr. 13 maj). En hustru (och änka) till Didrik Peltzer omtalas som fadder i Christine 21.7.1688–5.2.1694.

1710 bodde här *Petter Forsman besökare*. 1714 förklaras ”sal Morins hus” stå öde men 1715 års skattningslängd uppför *skeppstimmermannen Sven Engelbrektsson i Kåhög* som bosatt i gården. Han bodde enligt 1717 års upphandlingslängd i gården tillsammans med sin hustru *Annika Svensdotter* med vilken han gift sig 1695 och pigan Dordi Hansdotter. Annika Svensdotter var dotter till den förste Sven i Kåhög d.v.s. *Sven Larsson i Kåhög* och *Barbro Andersdotter*. Hon begravdes den 1.2.1721 (D). Sven Engelbrektsson hann gifta om sig med *Brita Ström*, innan han ett par år därefter drunknade i hamnen (bou 19.4.1723, då han efterlämnade gård på Kyrkogatan mellan handl Sven Hasselgrens bakgård i öster och Per Asp i väster. 1722 hette det, att en systerdotter till *skomakareålderman Ernst Lomans* hustru *Catharina Andersdotter* var gift med skeppstimmermannen Sven Engelbrektsson. Man frågar sig hur det kommer sig, att vid bouppteckningen efter Brita Ström 1735 (enl Berg II:5–6, 401 el II:9–10, 417) säges hon vara systerdotter till Abraham Joakimsson Krögers hustru Anna Maria Eriksdotter.

Petter Hall förklarade den 11.6.1722 sig vara skyldig till *Herr Abraham Pettersson* (se 5.34, Kommerserådet) 300 d smt, vilka Herr Pettersson ärvt på sin hustrus vägnar efter sin svärfader timmermannen Sven Engelbrektssons på Kyrkogatan belägen. (Se Berg II:3–4, 251)

Brita Ström gifte om sig med

järndragare Anders Larsson,

som övertog gården. Han efterlämnade enligt bou 23.7.1760 hus på Kyrkogatan, näst intill herr Magnus Ahlroths bakgård., värderad 1 352:16 d smt till sin änka

Brita Lundberg,

som var ägare 1780. Hon hade tillsammans med Anders Larsson barnen *Lorens Andersson, Brita Catharina*, född 1742, *Petter Andersson*, född 1647, *Maria Helena*, född 1754 (Berg II:7–8, 22.)

Gården uppdelades därefter.

Hälften ägdes 1785–90 av *skräddaremästare Bengt Löfström*, som fick burskap 28.4.1775, död barnlös 19.12.1804 (bou 18.1.1805) då han angavs inneha en fjärdedel av avbrända tomten nummer 33 i tredje roten, Kyrkogatan, värderad 16.32 rdr bco. Hans första hustru hette *Anna Dorothea Helenia*. Hans andra hustru var *Brita Wedberg* med vilken han gifte sig 26.2.1797. (Berg II:7–8, 218).

1785 tillhörde halva gården *Brita Catharina Andersson*, änka efter waterschouten eller *skeppsmätare Samuel Broman*, som utsetts till skeppsombudsman 1778 och avled i februari 1783.

Änkan avled själv barnlös den 1.9.1787. Bouppteckning efter Samuel Broman och hans hustru ägde rum 6.19.1797 och upptog en fjärdedel av hus och gård 3.33, som ärvdes av änkans syster *jungfru Maria Helena Andersson*, som den 27.4.1797 sålde den till

ringkarlen vid Domkyrkan Magnus Österberg

för 200 rdr specie.

Kämmären Carl Brandt köpte 1785 den återstående hälften av gården, som den 14.11.1782 hade försäkrats av mästare Bengt Löfström och änkan Brita Andersson. På auktion den 22.5.1792 efter Carl Brandts död sålde kreditorerna för 230 rdr specie. till *skräddaregesällen Johan Alström* Brandts till 220 rdr värderade del i hus och gård vid Kyrkogatan näst intill herrar Ahlroths gård i ö. och f.d. guldsmeden Lunds gård bestående av tvenne överrum åt gatan, halva vinden däröver samt hälften i såväl köket som uthusen och gårdsrummet. (Berg II:1–2, 410 och II:11–12, 388).

Skräddaregesällen Johan Alströms hälft kallades 1795 *avskedade styckjunkare Poppelmans* hus och hade även den 1800–02 övertagits av ringkarlen Magnus Österberg. Vid bouppteckningen efter dennes första *hustru Brita Winberg*, död barnlös 21.2.1808 ägde han hela stenhuset 3.33, Kyrkogatan. Hans andra *hustru Anna Maria Olsson* avled 7.10.1817 (bou 23.1.1817): I detta äktenskap föddes 1810 sonen *Carl Vilhelm Österberg*. Själv avled ringkarlen den 15.4.1828 och ägde då enligt bouppteckningen den 6.9.1830 hälften i det grundmurade lilla stenhuset 3,33, värderat 750 rdr bco och efterlevdes då av sin tredje *hustru Sara Catharina Hallberg*.

Senare uppbud av 3.33

Skomakaren Johan Andersson uppbjöd gården den 1.8.1836 och ägde den ännu 1867.